

Adelaidės Lietuvių ŽINIŲ

Registered at G.P.O., Adelaide, for transmission by post as a periodical

Nr.9(21)

Adelaidė, 1961.V.1.

II Metai

DIENOS KLAUSIMAIS

(Pasikalbėjimas su Apylinkės pirmininku J.Jonavičium)

A.L.Ž.bendradarbis kreipėsi į Adelaidės Apylinkės valdybos pirmininką p.J.Jonavičių, kuris maloniai sutiko atsakyti į pateiktus klausimus. Tie klausimai ir pirmininko atsakymai talpinami žemiau:

1. Adelaidiškių tarpe yra gyvas įsitikinimas, kad naujai išrinkta apylinkės valdyba, kuriai Tamsta pirmininkauja, turi tikslą visuomeninį gyvenimą Adelaidėje paremti tolerancija ir tarpusave pagarba. Tuo pačiu laiku "Šventadienio Balsas" ragina nuo tolerancijos atsisakyti, nes, anot jo, "tolerancija yra bedievių priemonė..." (Šv.B.14 nr.). Ar imanomas būtų koks nors bendruomeninis gyvenimas atmetus toleranciją?

Pirmininko atsakymas: "Sunku susivokti" Šv.Balso" samprotavimuose apie toleranciją, kuomet viename numeryje (Šv.Balso, nr.13/346) sakoma: "Mes turime teisę savo įsitikinimą reikalauti pagarbos, tolerancijos ir laisvės", o kitame (Šv.B.nr.14/348) jau sakoma, kad "tolerancija yra bedievių priemonė katalikybei išstumti iš gyvenimo". Tolerancija yra demokratines santvarkos pagrindas, dėl to ji turėtų ir būti kiekviena proga demonstruojama mūsų bendruomenėje žodžiu ir veiksniu."

2. "Šventadienio Balse" buvo padaryta savotiškų priekaištų dėl vadovavimo visuomeniniam lietuvių gyvenimui, klausiant, kodėl jam "turi vadovauti nekatalikiškos pažiūros žmogus, kuomet tam darbui yra susipratusių katalikų. Tie pareiškimai padaryti tuoj po to, kai ypatingai gausus bendruomenės susirinkimas išrinko Tamstą ir kitus keturius valdybos narius vadovauti Adelaidės lietuvių bendruomeniniam gyvenimui. Ar neatrodo, kad tas pareiškimas liečia Tamstą ir dabartinę apylin-

kės valdyba?

Į tai p. Jonavičius šitaip atsakė: "Taip, aš susidariau tokią išpūdį ir tuo reikalu kreipiausi į kapelioną kun. J. Kungį, kuris, atsakydamas, užtikrino, kad minėtos mintys nebuvotai komos nei man asmeniškai, nei Apylinkės Valdybai. Tame straipsnyje jis sakosi kalbejęs tik bendra prasme."

3. "Tėviškos Aidų" 15 nr. buvo priekaištauojama, kad Adelaidės apylinkės valdyba Lietuvių Namams, kurie ten tendencingai vadinami sąjungos namais, per du metus paskyrė £260. Ką Jūs apie tai galėtumėt pasakyti?

Pirmininko atsakymas šitoks: "Lietuvių Namai yra visos Adelaidės lietuvių bendruomenės turtas ir todėl visai natūralu, kad bendruomenės valdyba didžiausią dalį pajamų, surinktų iš bendruomenės, skiria bendruomeniniam turtui plėsti ir gerinti".

L-s.

MOTINOS DIENOS MINĖJIMAS

A. L. B. Moterų Sekcija maloniai kviečia mielus tautiečius dalyvauti Motinos Dienos minėjime, kuris įvyks Lietuvių Namuose š. m. gegužės 7 d. 3 val. popiet.

Ta proga Sekcija dideliu malonumu praneša, kad Motinos Dienos minėjimo programą sutiko pravesti Savaitgalio Mokykla ir skautai.

Visos mielos dūkros prašomos prisidėti prie sudėtinių vaišių mamytėms.

Moterų Sekcijos Valdyba

Jau ilgus metus Moterų Sekcija sėkmingai rengia šį visiems mielą minėjimą, todėl būtų tikrai gražu, jei šiemet jį atpaūtų gausingiausias iš visų. Kas gi nenorėtų pagerbti savo gyvos ar mirusios mamytės?

U Ž U O J A U T A

Adelaidės Lietuvių Sąjungos Valdyba reiškia nuoširdžiausią užuojautą dideliame Lietuvių Namų piculiui elektrikui Antanui Sereliui, liūdinčiam dėl jo tevelio, mirusio Lietuvoj.

A. L. S-gos Valdyba

— Iš Lietuvos į Adelaidę pas savo vyrą, žinomą sporto mecenatą p. Umerį atvyko jo žmona Natalija ir dukte Renata. Jų pareiškimu, gyvenimas Lietuvoj pasikeitęs ir miestuose jau nėra toks vargingas, kaip provincijoje, kolektyviniuose ūkiuose. Atvykusieji gyvena Veliuonoj. Renata jau spėjo prisijungti prie sportuojančio jaunimo. Laukiami Motinos Dienos minėjime.

SAVAITGALIO MOKYKLOS TĖVŲ KOMITETO
P r a n e š i m a i

J.E.Vysk.V.Brizgio laiškas.

Į mokinių tėvų laišką, kurį persiuntė ALB Adelaidės Apylinkės Valdyba, iš J.E.Vysk.Brizgio gautas šitoks atsakymas:

"Chicago, Ill, kovo 26d.1961.

A.L.B. Adelaidės
Apylinkės Valdybai ir
Savaitgalio Mokyklos
Mokinių Tėvams

Gerbiami ir Mieli Lietuviai

Jūsų man laišką iš š.m.kovo 17 d. perskaičiau ir persvarsčiau. Iš toli man nelengva visas aplinkybes suvokti, tačiau atrodo, kad esant gerai valiai galima reikalą tinkamai sutvarkyti.

Teisė deleguoti pasaulietį kataliką mokyti tikybos, pagal bendrą tvarką, priklauso vietos Kurijai. Vyskupas, paprastai, tą galią deleguoja kur dekanams, kur klebonams. Kaip yra pas jus, nežinau. Visokiu tačiau atveju, ir kai vyskupo deleguotas pasaulietis moko vaikučius ar užaugusius tikybos, vietos klebono yra teisė ir pareiga mokymą prižiūrėti ir patikrinti.

Kiek mano įtaka sieks, nuoširdžiai pasistengsiu jums padėti šį jūsų vaikučių katalikiško mokymo reikalą tinkamai sutvarkyti.

Kad tokiu metu rašau, naudojuos proga pakartotinai išreikšti mano nuoširdžiausius jums visiems linkėjimus džiaugsmingų Kristaus Prisikėlimo švenčių.

Su meile jums Kristuje (-) Vysk.V.Brizgys".

Užkandžiai vaikams.

Nuo š.m.balandžio 8 d. Adelaidės Lietuvių Savaitgalio Mokyklą lankančioms vaikams, tėvų komiteto pastangomis, pradėti išdavinėti šilti užkandžiai. Tėvai prašomi paremti produktais ir paruošimu. Užkandžių paruošimui vadovauja p.G. Straukienė (skambinti telef. 71-7787).

Padėka.

Ponui S.Reivyčiui už paaukotą gitarą reiškiamo nuoširdžią padėką. Dovana bus išleista loterijon surinkti lėšų, reikalingų išdavinėjant vaikams šiltus užkandžius.

A.L.Sav.Mokyklos Tėvų Komitetas

V I L N I A U S T U N T A S

Pasaūlio skautų patrono diena

Vilniaus Tuntas šv. Jurgio dienos šventę pradėjo dalyvaudamas su savo veliava pamaldose šv. Kazimiero koplyčioj. Dvasios vadovas kun. J. Kungys pasakė tai dienai pritaikytą pamokslą.

Tunto sueiga įvyko Lietuvių Namuose 4 v. popiet. V. s. V. Neverauskas perdavė tuntininko pareigas s. v. vyr. sl. inž. Romui Urmonui ir pasidžiaugė, kad tokių atsakingų pareigų imasi jauni ir energingi vyrai, kurie pakeičia senuosius ir yra laidas ateičiai. Naujasis tuntininkas būklą atidaryti pakvietė jo globėjus S. Vanagą ir S. Pacevičienę. Dvasios vadovas būklą pašventino ir paragino išlaikyti skautybės idealus ir būklo neapleisti. Apylinkės Valdybos atstovas p. J. Lapšys pasidžiauge gražiu skautų darbu ir veikimu. Adelaidės Lietuvių Sąjungos pirmininkas p. V. Raginis perdavė skautams skirtą kambarį ir, džiaugdamsis gražiu būklo įrengimu, pabrėžė, kad kiek Sąjungos lešos leidžia, daromos sąlygos, kad jaunimas turėtų savo kampelį ir galėtų vystytis išlaikydamas lietuviybę. Abu kalbėtojai sveikino Rajono Vadą v. s. V. Neverauską, pradėjusį eiti aukščiausio lietuvių skautų vadovo pareigas Australijoje.

Po oficialios dalies svečiai apžiūrėjo išpuoštą būklą, kurio baldai pagaminti nevartojus vinių. Labai domėtasi skautininko Vanago paruošta įvykių ir kronikos knyga iš mūsų skautų veiklos Pietų Australijoje pradėdant 1948 metais. Svečiai išsirašė specialion knygon.

Arbataleje, kuri suruošta padėdant skautų tėvų komitetui, tarp svečių buvo matyti daug žymių Adelaidės lietuvių visuomenės veikėjų.

Temstant pradėtą laužą vedė ps. V. Šulčas. Dainoms ir juokui nebuvo galo. Ypatingai gražiai pasirodė paukštytės savo vaizdinga deklamacija. Visiems patiko pasirodymai ir rajoninės stovyklės daina, kurią dainavo 17 ten stovyklavusių.

Šventė ir tunto būklo atidarymas baigtas tradicine Ateina naktis laužui užgesus.

Stovykla

Vlado Putvio skautų vyčių būrelio stovykla Mt. Crawford pušyne š. m. kovo 31-balandžio 3 dienomis. Vadovavo Kęstučio draugovės draugininkas s. v. sl. J. Morkūnas. Buvo sutarta parinkti medžiagos tunto būklui įrengti. Atitinkama laiko dalis buvo skirta rimčiai pagal stovyklavimo metą.

Velykų pirmą dieną mūsų skautai buvo pakviesti vakariene pas gretimai stovyklaujantįs kitus skautus - vieną Adelaidės tuntą. Šeimininkai žavejosi gražiu mūsų dainavimu.

Paskutinę stovyklos dieną lankesi Rajono Vadas, lydimas tuntininko pavaduotojo. Pašnekėsio metu Rajono Vadas nušvietė kaip vyčiai turi suprasti skautybę ir kaip ruošti išodžiui, o ps. A. Gavelis paminejo skautą vyti moderniam pasaulyje ir apžvelgė vyčio tarnybą.

Stovyklą baigiant, lietūs vis dėlto nespėjo permerkti ligi gyvo kaulo, nes ps. V. Opulskis laiku atvažiavo visų namo parvežti.

+ = = = + = = = + = = = +

LITUANISTINIAI KURSAI

Pranešu, kad Lituanistiniai Kursai prasidės š.m. balandžio 30 d. 3 val. popiet Lietuvių Namuose, Norwood.

Kursuose bus dėstomi šie pagrindiniai dalykai:

1. Lietuvių kalba: a/rašyba, b/literatūra ir c/žurnalistikos pradai;
2. Lietuvos Istorija;
3. Lietuvos Geografija.

Nuoširdžiai prašu visus tevus paraginti ir padrašinti savo vaikus, kurie yra baigę pradžios mokyklą, toliau lankyti kursus. Tegul vykstanti Adelaidės lietuvių tarpe diferenciacija neatsiliepia ir nepakenkia priauganciai kartai. Lituanistinių kursų vienintelis tikslas yra duoti jaunuoliui-ei pagrindus lietuvių kalbos, istorijos ir krašto pažinimo.

K. Pocius, Kursų Vedėjas

- o o o -

JUNGTINIS B A L I U S

Š.m. gegužės 13 d. Lietuvių Namuose veiklioji Adelaidės Moterų Sekcija, padedant A.L. Sąjungai, ruošia B A L I Ū.

Šis balius vertas ypatingo dėmesio dėl to, kad visas jo pelnas skiriamas Lietuvių Namų salės pagražinimui. Šia sale vis plačiau ir plačiau naudojasi lietuviškas jaunimas ir Moterų Sekcija, neseniai nupirkusi dekoratyvinių palmių, nori salę tinkamiau išpuošti (pakabinti užuolaidas ir t.t.), kad lietuviškas jaunimas rastų čia atitinkamo jaukumo.

Svečiai, atvykdami baliun linksmam laiko praleidimui, kartu prisides prie gražaus tikslo - Lietuvių Namų vidaus išpuošimo. Rengejai užtikrina linksmą ir jaukų vakarą.

LAIŠKAI REDAKCIJAI

Ponas V. Šimkus rašo:

"Miela Ponia Stepaniene. Man buvo malonu skaityti A. L. Žiniose Tamstos straipsnėlį, kuriame bandai save ir kitus įtikinti, kad buvai teisi aprašydama "T. A." 50 nr. bendruomeninės Savaitgalio Mokyklos mokslo metų užbaigimą. O tas Šimkus, "paprąšytas" Statnicko (Tai Tamstos žodžiai p. p. Statnickų bute), paėmė ir bendruomenės susirinkime paklause, kokią tikslą turėjai rašyti neteisybę.

Bendruomenės susirinkime, kalbėdamas apie dabartinę mūsų spaudą, ar geriau tariant, dabartinius rašėivas, kurie, nesiskaitydami nei su žurnalistine etika, nei su religiniais principais, drabstosi purvais, kad kaip nors sukompromitavus visuomenės akyse vienai ar kitai grupei nepageidaujamus asmenis. Kaip pavyzdį paėmiau Tamstos straipsnėlį iš "Tėviškes Aidu" 50 numerio "Vienos mokyklos mokslo metų užbaigimas". Susirinkime aš Tamstos paklausiau, kokią tikslą turėjai rašydama, kad nei mokyklos Vedėjas, nei Tėvų Komitetas nepadėkojo p. Varnienei. Tuo tarpu juk ir Tamsta pati gerai prisimeni, kad po programos, kada mokyklos vedėjas dėkojo visiems mokytojams ir programos dalyviams, dėkojo ir p. Varnienei.

Džiaugiuosi, Tamsta dabar rašydama A. L. Žiniose pasisakei, kad apie aną dalį, kur mokyklos vedėjas, iš lapelio skaitydamas, dėkojo visiems, savo rašinyje neaprašėi. Sutin'ku, Tamsta gali aprašyti ką nori, o ne viską, bet tada Tamsta tegalėjai rašyti tik, kad Tėvų Komitetas p. Varnienei nei padėkojo, nei dovanos išteikė.

Tamsta mane klausia, gal aš skaitau tai padėka, kur mokyklos vedėjas iš lapelio paskaitė. Taip, p. Stepaniene, tai be galo didelė padėka mokytojais, kuri, nesiskaitydama su mokyklos administracija, nei su vaikais, kuriuos, anot Tamstos, ne tik kad sudrausmino, bet ir išmokė, savavališkai, ne užbaigus mokslo metų, pasišalino iš mokyklos. Jai priklausytų ne padėka, bet papeikimas.

Tamsta gal prisiminsi, kai prieš septynerius metus (jei neklystu, ir Tamstos sūnus tada šią mokyklą lanke) mokslo metų užbaigime dviems mokytojams nebuvo išteiktos tėvų komiteto dovanos, nors T. K. pirmininko buvo pareikšta, kad jos esančios pakelyje. Ir iki šios dienos jos dar vis pakelyje. Pasakyk, p. Stepaniene, ar Tamsta girdėjai tų mokytojų nusiskundimą. Miela Ponia Stepaniene, nežemink kultūrininkų.

1. V. 1961. Adelaidės Lietuvių Žinios 7 psl.

Kultūrininkas tai nėra cirko treniruojamas objektas, kuriam po atlikto numerio reikia ką nors įmesti į žiaunas, kaip atpildą už atliktą darbą. Nors aš asmeniškai p. Varnienės ir nepažįstu, bet norėčiau tvirtinti, kad ji ir vienoj ir dabar kitoj mokykloj dirba ne dėl dovanos ar padėkos.

Važinėdama per tėvus, kad jie savo vaikus perkeltų į naują prie Šv. Kazimiero koplyčios įsteigtą mokyklą, Tamsta turėjai progos išitikinti, kad p. Statnickas, kaip mokyklos vedėjas, yra didelės daugumos gerbiamas. O ar negeriau būtų, jei Tamsta važinėtum pas tuos tėvus, kurie ne į vieną mokyklą savo vaikų neleidžia. Ir tokių yra daug. -

Tuo aš skaitau užbaigęs šią temą.

Jūsų Šimkus".

J. Neverauskas rašo:

"P. Stepanienė savo laiške ("A. L. Žinių 8/20 Nr) tvirtina netiesą, rašydaama, kad nebuvo padėkota p. Varnienei po Adelaidės Lietuvių Savaitgalio Mokyklos mokinių pasirodymo p. m. gruodžio mėn. 10 d.

Antras prasilenkimas su tiesa yra tvirtinimas, kad visi šokiai, išskyrus vieną, buvę sukurti ir išmokyti p. Varnienės. Aš buvau už to pasirodymo-vaidinimėlio pastatymą atsakingas ir labai gerai žinau kas ir kaip vyko. Ponia Varniene pasitrauke iš mokyklos pereinamųjų metų pabaigoje, mums visiems gerai žinomų įvykių pasekoje. Šiuo savo žygių ponia paliko visus vaikus ir mokytojus, kaip ant ledo, ypač kiek tai lietuviškas vaidinimėlis "Pelenė". Buvo sugaišta daug brangaus laiko ieškant išeities. Pastatymo lygis dėl to nukentėjo.

Reikia įvertinti pastangas p. Riaubienės, kuri, po ilgų įtikinėjimų, sutiko perimti darbą tén, kur p. Varniene paliko. Per trumpą laiką p. Riaubienė sukūrė ir išmokė tris šokius: du Pelenės ir vieną trijų laumių antrame veiksmė. Laumės-Krikšto Motinos, Batuoto Katino ir kiniečių šokiai buvo pilnai paruošti p. Varnienės. Likusiems šokiams buvo panaudotos p. Varnienės idėjos ir atliktas darbas, bet dar labai daug jo reikėjo pridėti, nes šokejos pačios nežinojo gerai ką jos darė. Reikėjo įvesti dalį naujų šokejų sąryšį su nubyrejimais po mokyklos išskyrimo.

Aš būčiau tikrai laimingas, jei laikas būtų leidęs nubraukti visa, kas iki tol buvo p. Varnienės pradėta ir dirbti iš naujo.

Ponia Stepanienė pergyvena "škriaudas", padarytas p. Varnienei. Aš gi pergyvenu p. Varnienės padarytą škriaudą vaikams,

mokyklai, vaidinimėliui ir neteisingsus p. Stepaninės priekaištus.

Pasibaigus programai, p. Štatnickas, dėkodamas visiems, padėkojo ir p. Varnienei už įdėtą darbą.

Evangelijos palyginime apie vynuogyno darbininkus mums sakoma, kad dienos pabaigoje visi dirbusieji gavo vienodą atlyginimą, neatsižvelgiant kada jie darbą pradėjo. Apie neištesėjusius ir pasitraukusius prieš laiką, ten neužsimenama.

Su pagarba J. Neverauskas".

IŠVYKSTA APLANKYTI AMERIKOS

Šiomis dienomis iš Adelaidės Amerikon išvyksta p. p. K. Garbaliauskiene ir J. Naujaliene.

Ponia Garbaliauskiene ten aplankys savo du sūnus, anūkus, seserį, gimines ir daug gerų prietelių Chicagoj, New-Yorke, Bostone, Toronte ir kit. Kelionei užtruks apie 6-8 mėnesius. Iš Adelaidės į Sydneją išvyksta traukiniu gegužės 3 d. vakare, o iš ten Oriana laivų.

Į tą patį laivą p. Naujaliene išsės Melbourne, išvykdama iš Adelaidės gegužės 4 d. Ji Amerikoje ir Kanadoje numato išbūti mažiausia 9 mėnesius ir pasinaudoti žymių Amerikos gydytojų pagalba. Ilgiausia užtruks Los Angeles, bet taip pat aplankys Chicago, Vašingtoną, Bostoną, Clevelandą, (kur ilgiau apsistos pas dėdę Dr. Saudargą) ir Kanadą. Numato dalyvauti visos Amerikos Lietuvių Dainų Šventėj Chicagoj liepos 4 d., o grįžus Adelaiden - studijuoti.

Abiem adelaidiškam linkime malonios kelionės, gražios viešnagės ir laukiame sveikų grįžtant Adelaiden. J.M.

VYTIES SPORTO KLUBO SUSIRINKIMAS

Š. m. gegužės 14 d. 3 val. 30 m. popiet Lietuvių Namuose ALS "Vytis" metinis susirinkimas. Dienotvarkė: Susirinkimo atidarymas, prezidiumo rinkimai, mandatų komisijos sudarymas, valdybos pranešimai (pirmininko ir išdininko), revizijos komisijos pranešimas, diskusijos dėl pranešimų, valdybos veiklos tvirtinimas, naujos valdybos rinkimai ir einamieji reikalai.

Balsavimo teisę turi visi klubo nariai, užsimokėję nario mokesčių už 1960 metus. Nesusirinkus reikiamai daugumai, ~~po pusvalandžio susirinkimas teisėtai nežiūrint skaičiaus.~~

REDAKCIJA:

21 Selby St., Grassmere, S. A.

LF 5945

ALS ADMINISTRACIJA: "Valdyba

56 Edward St., Norwood, S. A.

31-2712